

Politik Bilim

Kamuda stratejik bakış açısı...

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttnet.net.tr

Son iki yazımda, TÜSİAD Genel Sekreter Yardımcısı Dr. Ümit İzmen'in Sabancı Üniversitesi-TÜSİAD Rekabet Forumu'nun yayımladığı **Rekabet Postası**'nda (21 Ağustos 2007, sayı 11) yer alan makalesine dayanarak, artık sanayicilerimizin de bir sanayi stratejisi hazırlanmasını istediklerinden söz etmiştim. Bu son derece olumlu bir istektir. Ne var ki, hükümet edenler bu istek doğrultusunda bir sanayi stratejisi hazırlanması fikrini benimseyip başta sanayinin ve üniversitenin temsilcileri olmak üzere, ulusal inovasyon sisteminde kilit role sahip bütün kurumların temsilcilerini katarak bu stratejiyi hazırlayıp yürürlüğe koysalar bile, sanayimizin kilit noktalarındaki yabancı sermaye ortaklıkları nedeniyle uygulamada belli güçlüklerle karşılaşılabilirdi. Bu noktaya önemle parmak basma gereğini duymuştum.

Burada üzerinde durulması gereken bir sorun daha var. Bilindiği gibi, ulusal ölçekte bir sanayi stratejisi hazırlamanın ve bu stratejiyi uygulayabilmenin olmazsa olmaz koşulu kamunun her iki süreçteki rolünü iyi oynayabilmesidir. Kamu, gerek stratejiyi hazırlama gerekse uygulama sürecinin aslı unsurudur ve başarı, kamunun geniş görüşlülüğüne, göstereceği kararlılığa ve öngörülen stratejik hedeflere ulaşmak için kamu eliyle yürürlüğe konacak politikalar arasındaki tutarlılığa bağlıdır. Zâten, kamunun, böylesi bir stratejinin belirlenmesi ve uygulanmasında gerekliliği, kaçınılmaz bir rolü olmasaydı, sanayicilerimizin, iş adamlarımızın örgütleri oturur, kendi aralarında bir strateji belirler ve sonra da onu uygularlardı.

Kamunun gerekliliği nereden geliyor? Sanayi stratejisi ve bu strateji çerçevesinde uygulamaya konacak politikalar sadece sanayiye özgü terimlerden oluşmaz. Bu strateji ve politikalar başka pek çok strateji ve politika ile iç içe yürür. Örneğin, ülkenin bilim, teknoloji ve inovasyon strateji ve politikalarını sanayi strateji ve politikalarından ayıramazsınız. Sanayide öngöreceğiniz herhangi bir atılım ya da açılımı destekleyecek bir bilim, teknoloji ve inovasyon politikanız yoksa ya da yürürlüğe koyamayacaksanız, hazırlayacağımız sanayi stratejisi su üzerine yazılmış yazıya benzer. Sanayinizde yeni bir açılım öngörmüşseniz yükseköğretim politika ve programlarınızda da mutlaka bu açılımı destekleyecek düzenlemeler yapmak zorundasınızdır. Sanayinizde nihayet ARGE'ye ve inovasyona doğru bir atılım yapmayı mı öngördünüz; eğer üniversiteleriniz, teknoloji yönetimi konusunda Türkiye'ye özgü koşulları da dikkate alarak o yeterlilikte eğitim veremiyorsa, işiniz var demektir.

Sâde bu kadar mı? Hemen her gün gazetelerde okuyorsunuz; carî açığımız giderek artıyor ve bu açığın bu denli büyümesinin nedeni de dış ticaretteki açığımız. Geçenlerde Eylül sonu itibarıyla 12 aylık ihracatta 100 milyar Dolar'ı geçtik diye bayram ettik. Çok güzel; ama aynı dönemde ithalâtımız da 156 milyar Dolar'ı geçti! Döviz ucuzladıkça sanayicimiz yerli imalât yerine ithal girdi kullanmaya yöneliyor; ithalât patlama yapıyor. İthal girdi kullanmaya yönelmek yurt içinde sınaî üretim ve yatırımların azalması, dolayısıyla da istihdamın giderek gerilemesi demek. Peki, şimdi oturup bir sanayi stratejisi hazırladığımızı ve bu strateji ile bir yandan ihracatı artırırken öte yandan da ithalâtı azaltmayı ve yerli üretimi artırmayı öngördüğümüzü düşünelim. Ülkenin para politikalarına, ekonomi politikalarına dokunmadan bu nasıl mümkün olacak?

Eğer, sanayide bir atılım yapacaksak, köklü bir dönüşüm yapacaksak; sanayimizi gelişmiş ekonomiler ve Asya'nın yükselen ekonomileri karşısında gerçekten ayakta tutmaya

niyetliysek, konumuzla doğrudan ilgili diğer bütün alanlardaki strateji ve politikalarımızın da bu niyetimizi destekler yönde değişmesi gerekir. İşte kamunun sanayi stratejisindeki rolü de buradan geliyor. Peki, şimdi soralım; kamunun ardındaki siyasî güç, bugün bu rolü oynayabilir mi; konuyu bu genişlikte kavrayacak stratejik bakış açısına sahip mi?

CBT. 19 Ekim 2007